

Innst. O. nr. 85

(1999-2000)

Innstilling fra finanskomiteen om eiendomsskatt m.m. på kraftanlegg

Ot.prp. nr. 47 (1999-2000)

Til Odelstinget

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

1.1 Innledning

Sammendrag

Finansdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i reglene om eiendomsskatt på kraftanlegg. Forslagene skal bidra til at iverksettingen av de nye mer lønnsomhetsbaserte reglene for eiendomsbeskatning av kraftanlegg skal kunne skje i overensstemmelse med finanskomiteens forutsetninger med hensyn til proveny, slik de er uttrykt i Budsjett-innst. S. I (1999-2000).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Erik Dalheim, Grethe G. Fossum, Britt Hildeng, Ottar Kaldhol, Torstein Rudihagen og Signe Øye, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, Valgerd Svarstad Haugland, Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørffonn, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, fra Venstre, Terje Johansen, og representanten Steinar Bastesen, viser til merknader i dette og de følgende avsnitt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til St.meld. nr. 1 (1999-2000) avsnitt 4.3.4.2 s. 146 hvor det framgår at det hadde oppstått betydelig usikkerhet knyttet til hvilke provenymålsettinger Stortinget la til grunn for de nye reglene for eiendomsskatt fra kraftanlegg, både mht. hva som var forutsatt at kommunene skulle få i samlet inntekt, og hva konsekvensene skulle være

for den enkelte kommune. Flertallet viser videre til Budsjett-innst. S. I (1999-2000) der et flertall ba Regjeringen fremme forslag til lov- og forskriftsendringer, slik at kraftkommunenes samlede inntekter fra eiendomsskatten § 8 blir om lag 400 mill. kroner høyere enn anslått proveny med de nye reglene i 2000 på 600 mill. kroner i Nasjonalbudsjettet 2000, altså en samlet proveny fra eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg i 2001 på anslagsvis 1 mrd. kroner.

Etter flertallets oppfatning må det framlagte forslag kunne sies å være i tråd med flertallets intensjoner om nivå for samlede inntekter for kraftproduksjonsanlegg til tross for at samlet proveny i 2001 blir noe lavere enn 1 mrd. kroner.

Flertallet legger i sin vurdering til grunn at prisene inneværende år er relativt lave, og at samlet proveny vil øke med økende priser.

Flertallet vil imidlertid peke på at det fortsatt er grunn til å stille spørsmål ved om fordelingsvirkningene mellom kommunene er innafor akseptable rammer, og ber på denne bakgrunn departementet vurdere om det på bakgrunn av erfaringer med innføring av eiendomsskatteloven § 8 er behov for justeringer med sikte på å unngå uheldige fordelingsvirkninger mellom enkeltkommuner.

Flertallet har lagt Finansdepartementets provenyanslag slik de framkommer i proposisjonens punkt 2.6.3 til grunn for sine merknader.

Flertallet tar forbehold om eventuelle endringer i Nasjonalbudsjettet for 2001 dersom skattebortfallet for enkelte kommuner viser seg vesentlig å avvike fra det departementet har anslått.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre legger vekt på at de nye reglene for eiendomsskatt på kraftanlegg er mest mulig robuste mot endringer i kraftprisen, og at de endringene som gjøres i hovedsak er saklig begrunnet. Det vil være uheldig dersom det utvikler seg en prak-

sis der Stortinget endrer regelverket i takt med endringer i kraftprisen. Disse medlemmer legger vekt på at den samlede beskatningen av kraftforetak både tar hensyn til kommunenes inntekter, konkurransebetingelsene til norske kraftprodusenter og industriens behov for tilgang på stabile kraftleveranser.

Disse medlemmer viser til den konsolideringen som foregår innenfor nordisk og europeisk kraftproduksjon og er opptatt av at norske aktører sikres konkurransedyktige rammebetingelser. Det er viktig for at norske energiselskaper skal kunne utnytte sine naturlige fortrinn og de mulighetene som liberaliseringen av det europeiske energimarkedet fører med seg. Det vises i denne forbindelse til Innst. S. nr. 122 (1999-2000) der flertallet bestående av Arbeiderpartiet og Høyre uttalte:

«Regjeringen må innenfor det vedtatte kraftskatteregimet for 1996 arbeide for mer like rammevilkår for kraftprodusentene som det konkurrentene i Norden/Nord-Europa har.»

Disse medlemmer forutsetter at dette ligger til grunn for Regjeringens arbeid.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Budsjett-innst. S. I (1999-2000) der et flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, mente at en ikrafttredelse av eiendomsskattelovens § 8 først kunne finne sted når reglene var brakt i tråd med Stortingets forutsetninger ved kraftskattereformen i 1996. Flertallet viste videre til Innst. O. nr. 62 (1995-1996) der det heter:

«Flertallet viser til forslag i denne innstilling om å hensynta langsiktige kontrakter og kraft som produseres og brukes i samme foretak gjennom at hhv. faktiske priser og priser fastsatt i de såkalte 1976-kontraktene legges til grunn ved fastsettelse av normerte salgsinntekter. Flertallet viser til at dette vil medføre reduserte inntekter fra eiendomsskatten tilsvarende 165 mill. kroner. Totalvirkningen av forslag i denne innstilling vil etter dette bli økte inntekter fra eiendomsskatten med 35 mill. kroner i forhold til dagens situasjon, hensyntatt til de siste domsavgjørrelser.»

Flertallet forutsatte dermed at med de nye reglene for eiendomsskatt på kraftanlegg og en antatt kraftpris på 16,5 øre/kWh ville kommunenes inntekter bli på ca. 760 mill. kroner. Dagens lave kraftpriser har imidlertid ført til et markert lavere inntektsnivå. I Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) anslår departementet at eiendomsskatten fra kraftproduksjonsanlegg med de nye reglene vil innbringe ca. 625 mill. kroner i 2001. Disse medlemmer er enig i at inntektstapet på ca. 400 mill. kroner sammenlignet med inntektene med de eksisterende reglene i 1997, vil påføre enkelte kommuner en uforholdsmessig stor belastning. Dette må imidlertid sees i sammenheng med kommunenes inntekter fra naturressursskatten. Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn forslag som sikrer kommunene et inntektsnivå fra eiendomsskatten på

kraftanlegg på 800 mill. kroner. Dette ligger noe over det inntektsnivået Stortinget forutsatte i Innst. O. nr. 62 (1995-1996) utfra en kraftpris på 16,5 øre/kWh.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til Innst. O. nr. 62 (1995-1996) der medlemmene fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rød Valgallianse uttaler:

«... vil utfra behovet for oversiktlige regler og stabile takstbaserte inntekter gå inn for å opprettholde eiendomsskatten i sin nåværende form.»

Disse medlemmer vil peke på at vårt primærstandpunkt ikke fikk flertall, og at vårt subsidiære standpunkt var å gå inn for et opplegg som sikrer kommunene inntekter fra eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg i 2001 på anslagsvis 1 mrd. kroner. Disse medlemmer vil derfor nå akseptere forslaget fra Regjeringen.

2. DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

2.1 Alternativ verdsettelsesmetode - bruk av observerte markedsverdier

Sammendrag

Etter at kraftskattereformen ble vedtatt, har det i økende grad skjedd omsetning av eierandeler i kraftproduksjonsanlegg. At markedsverdien av et anlegg ikke kan anslås ut fra sammenligninger med observerte markedsverdier, er dermed ikke tilfelle i samme grad som da de nye reglene for beskatning av kraftnæringen ble vedtatt i 1996 og under utredningsarbeidet forut for dette.

Departementet har vurdert om slike observerte markedsverdier kan benyttes ved formuesverdsettelsen av kraftproduksjonsanlegg. Markedsprisen på omsatte anlegg er imidlertid ikke uten videre et godt mål på markedsverdien av anlegg som ikke er omsatt. Som nevnt ovenfor var det ved kraftskattereformen et hovedhensyn å redusere bruken av skjønn slik at antallet tvister for domstolene kunne reduseres. Dersom man nå skulle åpne for å benytte sammenligninger med oppnådde markedspriser ved verdsettelse av kraftproduksjonsanlegg, ville det innebære en fullstendig revurdering av de verdsettelsesprinsipper som stortingsflertallet samlet seg om ved kraftskattereformen. På grunnlag av finanskomiteens merknader til Nasjonalbudsjettet 2000, legger en til grunn at det ikke er ikke ønskelig med en slik revurdering av regelverket nå. Departementet vil derfor ikke foreslå endringer med hensyn til hvilken metode som skal benyttes ved verdsettelsen, og legger til grunn at Stortingets provenymålsetting bør nås gjennom justeringer av den vedtatte verdsettelsesmetoden.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

2.2 Vurderinger og forslag til endringer i den vedtatte verdsettelsesmetode

2.2.1 Inntektssiden - kraftprisen

2.2.1.1 Fastsettelse av brutto salgsinntekter

Sammendrag

Fastsettelsen av brutto salgsinntekter baseres på observerte eller med andre ord historiske markedspriser på kraft. Det er mulig at den takserte formuesverdien ville gi bedre uttrykk for markedsverdien på produksjonsanlegget, dersom forventede kraftpriser i markedet ble lagt til grunn for lønnsomhetsberegningen. Det er imidlertid flere betenkeligheter ved å benytte forventede kraftpriser fremfor historiske. Dette ble grundig vurdert i Ot.prp. nr. 23 (1995-1996), jf. avsnitt 7.5.2. Departementet kan ikke se forhold som tilsier en annerledes vurdering i dag. Et anslag over forventede priser vil trolig bli svært vanskelig å foreta slik at det er akseptabelt både for de eiendomsskattepliktige og for eiendomsskattecreditorne. Elementet av skjønn vil kunne lede til flere tvister. Vurderingen må uansett ta utgangspunkt i historiske priser når anslaget skal foretas. Da blir forskjellen fra å benytte observerte priser mindre. På denne bakgrunn vil departementet ikke foreslå å gå over til å benytte forventede priser ved beregningen av formuesverdien.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til orientering.

2.2.1.2 De særskilte verdsettelsesreglene for langsiktige kontrakter og kraft brukt i egen produksjonsvirksomhet

Sammendrag

Eiendomsskattegrunnlaget i mange kommuner påvirkes i stor grad av at det skal tas hensyn til eierens langsiktige kontrakter og kraft brukt i egen produksjonsvirksomhet ved lønnsomhetsberegningen etter skatteloven § 18-5. Det er vanskelig å begrunne prinsipielt unntaket fra verdsettelse etter spotmarkedspris for langsiktige kontrakter m.v. dersom eiendomsskattegrunnlaget skal tilsvare en objektivisert markedsverdi for anlegget, dvs. uavhengig av eierens disposisjoner. Finanskomiteens flertall synes i drøftelsen av unntaket å ha vært mest opptatt av at det må gjelde et unntak for langsiktige kontrakter i grunnlaget for grunnrenteskatten slik at eierene av verkene ikke beskattes for inntekter som i noen tilfeller overstiger de faktiske inntektene, jf. Innst. O. nr. 62 (1995-1996) avsnitt 6.3 på s. 50. Etter departementets syn framkommer det ikke klart hvorvidt flertallet i finanskomiteen var tilstrekkelig oppmerksom på eiendomsskattens karakter av objektskatt da unntaket for langsikti-

ge kontrakter ble gjort gjeldende også for eiendomsskatteformål.

Unntaket for langsiktige kontrakter m.v. har etter departementets erfaring vist seg vanskelig å avgrense strengt slik Stortinget forutsatte, noe som kan åpne for tvister om fortolkningen. Det er også en rekke kontrakter som omfattes av unntaksreglene, men der disse kontraktene i liten grad ivaretar hensynet til kraftkrevende industris behov for å inngå langsiktige kontrakter. Eksempelvis er kraftutvekslingsavtalene med utlandet ansett omfattet av unntaksreglene. Ved behandlingen av St.prp. nr. 52 (1998-1999) vedtok dessuten Stortinget nye prinsipper for fastsettelsen av prisvilkår m.v. for Statkrafts kontrakter med industrien. Blant annet av den grunn er det neppe grunn til å forvente at prisene på langsiktige kontrakter til industrien over tid vil avvike vesentlig fra spotmarkedsprisene, noe som også svekker argumentet for å ha særskilte verdsettelsesregler for enkelte kontrakter.

Kraftkontraktene er videre normalt knyttet til eierne (foretakene) og ikke til det enkelte verk. Det er derfor behov for de vedtatte reglene om hvordan slike kontrakter skal tilordnes det enkelte kraftverk. Det er vanskelig for ligningsmyndighetene å etterprøve skattyters påstand om fordelingen ved ligningen. Hvis unntaket oppheves vil regelverket bli mer oversiktlig, det vil bli mindre skjønnspreget og enklere å praktisere.

Etter departementets syn tilsier disse hensynene isolert sett at de særskilte verdsettelsesreglene for langsiktige kontrakter og kraft brukt i egen produksjonsvirksomhet bør oppheves, slik at all kraft unntatt konsesjonskraft verdsettes til spotmarkedspriser.

I Budsjett-innst. S. I (1999-2000) ba Stortinget Regjeringen om å fremme forslag om endringer i regelverket som bidrar til å øke provenyet fra eiendomsskatten for produksjonsanlegg vesentlig. På denne bakgrunn vil ikke departementet nå foreslå tilsvarende endringer som kan påvirke grunnlaget for grunnrenteskatten.

Departementet foreslår derfor at all kraft unntatt konsesjonskraft verdsettes til spotmarkedspriser, dvs. at de særskilte verdsettelsesreglene for langsiktige kontrakter og kraft brukt i egen produksjonsvirksomhet oppheves for eiendomsskatteformål. Det vises til avsnitt 2.6 i proposisjonen for anslag på hvor mye en opphevelse av unntaket vil ha å si for provenyet.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å oppheve de særskilte verdsettelsesreglene for langsiktige kontrakter og kraftbruk i egen produksjonsvirksomhet i gjeldende § 18-5(2) 1 pkt. jf. § 18-3(2) bokstav a nr. 2 og 3 i skatteloven.

Komiteen viser til at det finnes eksempler på langsiktige kraftkontrakter som reelt fremstår som betingelser for konsesjon, men uten formelt å være inn-

tatt i konsesjonsvilkårene. Det synes å gjelde bl.a. den såkalte Nea-kontrakten, hvor utbygger synes å ha måttet inngå en omfattende og evigvarende avtale om å levere betydelige mengder elektrisk kraft til selvkost, som forutsetning for konsesjon. Komiteen finner det naturlig at slike kontrakter, og hvor utbygger ikke hadde noe fritt kontraktsalternativ, behandles på linje med kraftleveranser som direkte er inntatt i konsesjonsvilkårene. Komiteen vil bemerke at det ikke er noen reell forskjell mellom de to alternativene, og at utbygger i begge tilfeller er fratatt prismessig handlefrihet eller alternativ når det gjelder å inngå kraftavtale. Komiteen er enig med departementet i at en presisering i loven for å unngå forskjellsbehandling mellom reelt like tilfeller må være så vidt snever at det ikke åpner for en uheldig utglidning. Komiteen vil derfor i forståelse med departementet foreslå følgende ordlyd i skattelovens § 18-5 annet ledd første punktum:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 18-5 annet ledd første punktum skal lyde:

Brutto salgsinntekter settes til gjennomsnittet av summen av hver av de fem første årenes spotmarkedspriser pr. time multiplisert med faktisk produksjon ved kraftverket i de tilhørende tidsavsnittene i de enkelte år, med unntak for kraft som tas ut av kraftverket i henhold til vilkår for konsesjon eller i henhold til avtale som har vært en forutsetning for å oppnå konsesjon, som verdsettes til oppnådde priser.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at departementet benytter anledningen til å fremme forslag om ikke å ta hensyn til prisnivået i langsiktige leveringsavtaler ved beregning av eiendomsskattegrunnlaget. Disse medlemmer mener det ikke er rimelig at produksjonsselskaper som har inngått langsiktige avtaler om industrikraftleveranser skal betale eiendomsskatt basert på løpende spotpriser. Beskatningen bør baseres på faktiske, løpende inntekter og ikke på en spotpris produksjonsselskapene ikke får nytte godt av. Disse medlemmer legger vekt på at dette vil gi kraftkrevende industri mer stabile rammebetingelser, og redusere kraftforetakets risiko ved inngåelse av langsiktige kontrakter. Disse medlemmer minner om at flertallet bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Innst. O. nr. 62 (1995-1996) skrev:

«Flertallet vil legge vekt på industriens behov for sikker levering av kraft. På denne bakgrunn vil flertallet fremme forslag om at det ved beregning av skatt på grunnrente og eiendomsskatt benyttes spotmarkedspriser, med unntak av eksisterende langsiktige kontrakter inngått mellom uavhengige parter før 31. de-

seMBER 1995 og med varighet på 7 år eller mer, og etter nærmere retningslinjer også kraft som i dag produseres og brukes innenfor samme foretak, produksjons- og brukerforetak som i all hovedsak har samme eiere og i tilfeller der produksjon og bruk skjer innenfor samme konsern. For langsiktige kontrakter benyttes kontraktsprisen. For egenprodusert kraft brukes prisene som er fastsatt i de såkalte 1976-kontraktene, jf. St.prp. nr.104 (1990-1991). Dette skal også gjelde tilsvarende framtidige kontrakter med stortingsbestemte vilkår, visse andre kontrakter og industriens egen kraft etter retningslinjer gitt fra departementet. Det forutsettes at det legges opp til en streng praksis. Flertallet peker på at en slik endring vil gi mottakerne mer stabile rammebetingelser, og vil redusere kraftforetakets risiko ved inngåelse av langsiktige kontrakter.»

Disse medlemmer mener dette fortsatt må ligge til grunn og finner det oppsiktsvekkende at departementet i proposisjonen mener «det ikke er klart hvorvidt flertallet i finanskomiteen var tilstrekkelig oppmerksom på eiendomsskattens karakter av objektsskatt da unntaket for langsiktige kontrakter ble gjort gjeldende også for eiendomsskatteformål». Disse medlemmer viser videre til at forslaget på kort sikt og med dagens lave kraftpriser på meget usikkert grunnlag anslås å føre til økte inntekter for kommunene på ca. 30 mill. kroner. Den beskjedne inntektsvirkningen av forslaget og departementets utsagn sitert over understreker forslagets karakter av være en omkamp i forhold til Innst. O. nr. 62 (1995-1996), og ikke først og fremst begrunnet med flertallets ønske ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2000 om å sikre kraftkommunene inntekter fra eiendomskatten på kraftanlegg på anslagsvis 1 mrd. kroner.

2.2.2 Driftsutgifter, skatter m.v.

Sammendrag

Grunnrenteskatten kan variere betydelig fra år til år. Dette kan lede til større variasjoner i eiendomsskattegrunnlaget enn det som er ønskelig av hensyn til stabile inntekter for kommunene. Departementet foreslo i Ot.prp. nr. 23 (1996-1996) å beregne fradraget for grunnrenteskatten som et rullerende gjennomsnitt over de siste fem år, jf. s. 142. Forslaget synes å ha falt ut under omredigeringen av lovforslaget i Stortinget uten at det fremgår at dette har vært hensikten. Departementet legger dette til grunn, og foreslår at skatteloven § 18-5 endres i tråd med det opprinnelige forslaget.

Produksjonsanleggene gjennomgår tidvis større vedlikeholdsarbeider hvor kostnadene kan bli betydelige. I den grad dette ikke er påkostninger skal kostnadene ikke aktiveres, men utgiftsføres direkte. Eiendomsskattegrunnlaget kan på grunn av dette bli betydelig lavere i år med ekstraordinære vedlikeholdsutgifter. Virkningen av slikt vedlikehold bør derfor fordeles over flere år. Dette har også vært praktisert ved

taksering etter den tidligere ordning. Det vil imidlertid kunne oppstå tvil om hva som skal anses som ekstraordinært vedlikehold. Av administrative grunner er det derfor enklere å beregne fradragets rett for alle drifts- og vedlikeholdsutgifter som et rullerende gjennomsnitt over de siste fem år. Departementet foreslår derfor at fradraget for driftsutgifter beregnes som et rullerende gjennomsnitt over de siste fem år. Kostnadene til eiendomsskatt og konsesjonsavgift foreslås også lagt inn i dette gjennomsnittet, slik at det gjelder alle de løpende kostnadene.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om at fradraget for driftsutgifter beregnes som et rullerende gjennomsnitt over de siste fem år, jf. forslag til skatteloven § 18-5 tredje ledd første og annet punktum.

Komiteen slutter seg til departementets forslag om at drifts- og vedlikeholdsutgifter skal beregnes som et rullerende gjennomsnitt over de siste fem år, men mener samtidig det er naturlig å foreta en tilsvarende indeksregulering av det rullerende gjennomsnittet av drifts- og vedlikeholdskostnadene. Det vises til spørsmål om dette fra Høyres stortingsgruppe av 24. mai 2000 og departementets svar av 26. mai 2000. Der det fremgår at:

«Departementet er enig i at det er mest konsekvent om alle størrelser som inngår i det rullerende femårs gjennomsnittet blir indeksregulert, slik at både drifts- og vedlikeholdskostnader og pliktig skatt på grunnrenteinntekt behandles på en tilsvarende måte som inntektsiden.»

På denne bakgrunn fremsettes følgende forslag:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 18-5 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kostnader og grunnrenteskatt fra de foregående årene justeres med den årlige gjennomsnittlige endringen i konsumprisindeksen til og med inntektsåret.»

2.2.3 Fradrag for kostnader til utskifting av driftsmidler

Gjenstående levetid for de eksisterende driftsmidlene. Befaring

Sammendrag

Det er reist spørsmål om forutsetningene bak reglene om fastsettelse av gjenstående levetid for de eksisterende driftsmidlene. Dette gjelder særlig spørsmålet om gjenstående levetid skal bestemmes ved befarings eller om sjabloner kan benyttes.

Departementet har vurdert hensiktsmessigheten av å gjennomføre befarings i den utstrekning som for-

utsettes etter reglene i skatteloven § 18-5. Innspill om dette er mottatt fra blant annet LVK og Enfo. Departementet har også hatt tilgang til rapportene fra de fem befaringsene som ble gjennomført på oppdrag fra ligningsmyndighetene i Buskerud høsten 1999. Befaringene ble gjennomført av et særskilt takstutvalg oppnevnt av Skattedirektoratet. Selv om de fem rapportene representerer et for lite utvalg til at det kan anses som representativt, indikerer de at sjablonene i det vedtatte regelverk kan undervurdere gjenstående levetid for de eksisterende driftsmidlene betydelig. Rapportene indikerer samtidig at det trolig i praksis etter kort tid vil bli utviklet sjabloner for denne vurderingen uansett. Slike sjabloner synes langt på vei å gjøre de rutinemessige befaringsene hvert tiende år overflødig. Inntil slike sjabloner utvikles, er det også en økt risiko for tvister, siden vurderingen er skjønnspreget. Å unngå slike tvister er som nevnt en hovedhensikt med de nye reglene.

Det er på det rene at arbeidet med befaringsene vil ta lenger tid og kreve langt større ressurser enn tidligere forutsatt. Departementet kan vanskelig se at betydningen av rutinemessige befarings forsvarer ressursbruken i dette tilfelle.

Departementet vil på denne bakgrunn foreslå at regelen om rutinemessig befarings hvert tiende år oppheves. Det bør i stedet som hovedregel tas utgangspunkt i gjenstående skattemessig levetid ved fastsettelsen av gjenstående levetid for alle driftsmidlene i et produksjonsanlegg - uansett om de avskrives lineært eller etter saldometoden. Dette forenkler reglene og reduserer risikoen for tvister. Ligningsmyndighetene kan, dersom det påvises tilstrekkelig grunnlag for det, beslutte å gjennomføre befarings etter de ordinære reglene i ligningsloven. En nærmere beskrivelse av reglene om dette er gitt i kapittel 3 nedenfor.

Komiteens merknader

Komiteen er enig i Regjeringens forslag om å oppheve regelen i gjeldende § 18-5 første ledd fjerde punktum i skatteloven om rutinemessig befarings hvert tiende år.

Minste gjenstående levetid for de eksisterende driftsmidlene

Sammendrag

Departementet foreslår ovenfor å oppheve reglene om rutinemessig befarings, og at gjenstående levetid alltid tar utgangspunkt i gjenstående skattemessig levetid. Det gjelder imidlertid en nedre begrensning for disse sjablonene gjennom bestemmelsene om minste gjenstående levetid i skattelovforskriften § 18-5-20. Det er mulig at enkelte av disse minste gjenstående levetidene er satt for lavt. Dette gjelder dammer, tunneler og lignende, hvor minste gjenstående levetid er satt til 25 år. Videre gjelder det maskinteknisk utrustning,

hvor minste gjenstående levetid er 10 år. Endelig gjelder det elektronisk utrustning der minste gjenstående levetid er 5 år. Departementet la ved vedtakelsen av forskriften (jf. den tidligere forskrift av 18. mai 1998, kapittel 7 med overgangsregel til § 4-3) vekt på at sjablonene ikke skulle fastsette en for høy minste gjenstående levetid. Det ble lagt inn en sikkerhetsmargin for å unngå at fremtidige utskiftingskostnader blir satt for lavt og eiendomsskattegrunnlaget for høyt. Det var samtidig en forutsetning at dette burde revurderes når man hadde fått erfaringer med hvordan reglene virker.

Forskriftens regler om driftsmidlenes minste gjenstående levetider er under arbeidet med proposisjonen inngående vurdert. Innspill er mottatt fra blant annet LVK og Enfo. De fem befaringsrapportene gir et begrenset grunnlag for vurderingen. Idriftsettelsesår for driftsmidlene i produksjonsanleggene varierer imidlertid over hele perioden fra 1928 til 1996, slik at de gir et inntrykk av status for driftsmidler med både høy og lav alder. Vurderingene som der er gjort av gjenstående levetid indikerer at den vedlikeholdsmessige standarden er såvidt god at det er grunn til å tro at minste gjenstående levetider er satt for lavt særlig for dammer, tunneler og lignende, men også noe lavt for maskinteknikk og elektroteknisk utstyr.

Departementet vil på denne bakgrunn foreslå at reglene om minste gjenstående levetid for disse driftsmidlene strammes inn. For driftsmidler som avskrives lineært etter skatteloven § 18-6 første ledd bokstav a, det vil si dammer, tunneler, rørgater (unntatt rør) og kraftstasjoner, foreslås minste gjenstående levetid økt fra 25 til 40 år. Driftsmidler som avskrives etter bokstav b, det vil si maskinteknikk utrustning, foreslås gitt minste gjenstående levetid på 15 år. For driftsmidler som avskrives etter saldometoden etter skatteloven § 14-43 første ledd bokstav g, det vil si elektroteknisk utstyr, foreslås minste gjenstående levetid økt fra 5 til 10 år. Reglene for de øvrige driftsmidlene foreslås ikke endret nå.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om endringer i reglene om minste gjenstående levetid for eksisterende driftsmidler, jf. forslag til skatteloven § 18-5 fjerde ledd fjerde og femte punktum.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener likevel at fastsettelsen av minste gjenstående levetid for ulike driftsmidler bør vurderes etter hvert som det blir gjennomført flere anleggsbefaringer.

Levetiden for fremtidige driftsmidler

Sammendrag

Den siste faktoren som inngår i beregningen av utskiftingskostnadene over uendelig tid er levetiden for

fremtidige driftsmidler. Den levetiden som følger av de skattemessige avskrivningsreglene skal alltid legges til grunn for anslaget over levetiden for de fremtidige driftsmidlene. Det er mulig at de skattemessige levetidene undervurderer faktisk levetid. Økt skattemessig levetid vil redusere fradraget for fremtidige utskiftingskostnader og øke grunnlaget for eiendomsskatt. Endringer i avskrivningsreglene og dermed de skattemessige levetidene kan imidlertid ikke gjøres uten at det også får virkning for skatt på alminnelig inntekt og grunnrenteskatten. Det lar seg vanskelig begrunne å operere med ulike skattemessige levetider for driftsmidlene for inntektsskatt og eiendomsskatt. En vurdering av slike endringer bør skje i forbindelse med en samlet evaluering av avskrivningsreglene. Departementet går derfor ikke inn på en vurdering av disse reglene nå.

For den elektrotekniske utrustningen i kraftproduksjonsanleggene er det indirekte vedtatt en økning av den skattemessig levetid som skal legges til grunn for fremtidige driftsmidler. Økningen er skjedd som følge av den reduksjonen som er foretatt i avskrivningssatsen for den saldogruppe som slikt utstyr tilhører, jf. bokstav g i skatteloven § 14-43 første ledd. Satsen ble redusert fra 5 pst. til 4 pst. ved lov 17. desember 1999 nr. 94, som følge av fjorårets budsjettforlik, jf. Budsjett-innst. S. I (1999-2000) pkt. 3.1.2 og Innst. O. nr. 12 (1999-2000) pkt. 31.4. I tråd med dette vil departementet endre fastsatt levetid for slike driftsmidler i skattelovforskriften § 18-5-11 tredje ledd fra 31 til 38 år. Endringen i skatteloven § 14-43 har virkning først fra inntektsåret 2000. Departementet foreslår imidlertid at den korresponderende endringen i forskriftens § 18-5-11 får betydning for eiendomsskatten allerede fra eiendomsskatteåret 2001. Det vises til avsnitt 2.7 i proposisjonen om dette.

Komiteens merknader

Komiteen er enig med Regjeringen i å endre fastsatt levetid for driftsmidler i skatteloven § 14-43 første ledd bokstav g fra 31 til 38 år med virkning for eiendomsskatten fra eiendomsåret 2001.

2.2.4 Diskonteringsrenten i nåverdiberegningene

Sammendrag

I forbindelse med kraftskattereformen valgte departementet å legge et tilnærmet markedsbasert avkastningskrav til grunn for fastsettelse av normrenter for bruk i skattesystemet, basert på en risikofri rente påpluss et risikotillegg som skal reflektere risikoen ved investeringer i vannkraftanlegg, jf. avsnitt 9.5 i Ot.prp. nr. 23 (1995-1996). Dette innebærer at normrenten skal være tilnærmet lik den forventede avkastningen kapitalmarkedet ellers tilbyr på tilsvarende kapitalplasseringer med den samme risiko. Fordi det i li-

ten grad forelå opplysninger om oppnådd avkastning i kraftforetakene, ble prisen på risiko i kraftmarkedet fastsatt ut fra informasjon om gjennomsnittlig avkastningskrav i børsmarkedet fra Oslo Børs. Risikotillegget ble på dette grunnlaget fastsatt til 4 prosentpoeng i den diskonteringsrenten som benyttes i nåverdiberegningene av eiendomsskattegrunnlaget.

Eiendomsskattegrunnlaget skal i prinsippet gjen speile markedsverdien på kraftanlegget. De vedtatte verdsettelsesreglene innebærer at eiendomsskattegrunnlaget fastsettes med utgangspunkt i nåverdien av kraftverkets netto inntjening, noe som normalt vil gi et relativt godt bilde av markedsverdien av kraftanlegget. Kraftprisene er nå på et historisk lavnivå. Det skyldes bl.a. at både 1997, 1998 og 1999 har vært nedbørsrike år, slik at det er mye vann i magasinene. De fleste synes imidlertid å forvente at kraftprisene vil øke i årene framover. Det er bl.a. reflektert i at markedsverdien på de kraftverk som faktisk er blitt omsatt trolig er til dels betydelig høyere enn det de ville ha vært dersom markedet forventet at kraftprisene ville holde seg på dagens nivå.

Ved de nye verdsettelsesreglene er det observerte kraftpriser for 1997, 1998 og 1999 som inngår i beregningen av formuesverdien for 1999 og dermed av eiendomsskattegrunnlaget for 2001. Det at kraftprisene de siste tre årene har vært lave, innebærer at den beregnede formuesverdien ved de nye reglene blir en god del lavere enn det som pr. i dag synes å være et rimelig anslag på markedsverdien. For å justere for dette kunne en i prinsippet benytte høyere kraftpriser enn de observerte prisene ved beregningen av formuesverdien. Som påpekt i avsnitt 2.5.3.1 i proposisjonen er det imidlertid etter departementets syn tungtveiende grunner for å basere beregningen av formuesverdien på observerte priser, jf. også avsnitt 7.5.2 i Ot.prp. nr. 23 (1995-1996).

En reduksjon av risikotillegget i normrenten har tilsvarende virkninger ved at formuesverdien for kraftproduksjonsanlegg øker, slik at eiendomsskattegrunnlaget også på kort sikt er bedre i samsvar med den faktiske markedsverdien av kraftanleggene. Etter departementets vurdering er det å redusere risikotillegget en enkel metode for å få til en sjablonmessig økning av formuesverdien for 2001, for å bidra til en økning av eiendomsskatten i 2001 i tråd med Stortingets forutsetninger. Departementet foreslår derfor å redusere risikotillegget i normrenten for beregning av formuesverdien og dermed grunnlaget for eiendomsskatten fra 4 pst. til 3 pst. Det vises til avsnitt 2.7 i proposisjonen om teknisk gjennomføring av endringen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er enig med Regjeringen i å redusere risikotillegget i normrenten for beregning av formuesverdien fra 4 til 3 pst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre går mot forslaget om å redusere risikotillegget i normrenten som brukes i nåverdiberegningene av kraftverkens nettoinntjening og eiendomsskattegrunnlaget. Forslaget synes i overveiende grad å være begrunnet med ønsket om en økning av inntektene fra eiendomsskatten i 2001, ikke ut fra endringer i prisen på risiko i kraftmarkedet. Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot den foreslåtte reduksjonen i risikotillegget i normrenten for beregning av formuesverdien fra 4 til 3 pst.

2.2.5 Særlig om anlegg beliggende i flere kommuner *Sammendrag*

Departementet har vurdert om verdsettelsen av anleggsdeler beliggende i ulike kommuner skal kunne skje separat i noen tilfeller, og det er særlig for reguleringsanlegg i andre kommuner enn kraftstasjonskommunen dette er aktuelt. I større vassdrag med mange anlegg vil felles verdsettelse kunne bli omfattende. En regel om særskilt verdsettelse av enkelte driftsmidler ville virke forenkende for selve verdsettelsesprosessen, og det er grunn til å anta at den ville kunne redusere omfordelingsvirkningen noe. Det ville imidlertid være nødvendig å gi nye verdsettelsesregler for slike tilfeller. For det første måtte det gis regler for den særskilte verdsettelsen av reguleringsanlegget. Ulike alternativer kunne være aktuelle, jf. gjeldende takseringspraksis. Videre måtte reglene for lønnsomhetsberegningen for hele anlegget korrigeres for slike tilfeller. Utskiftingskostnader for reguleringsanleggsdelene kunne enkelt trekkes ut av lønnsomhetsberegningen slik reglene er i dag, noe som øker grunnlaget. Men korreksjon av inntektssiden er mer komplisert. Beregning av inntektene etter dagens regler vil få med den merinntekten som skyldes det reguleringsanlegget som eventuelt skal verdsettes særskilt. Hvordan verdøkningen som må tilskrives reguleringsanlegget kan skilles ut på inntektssiden, måtte vurderes nærmere.

Den felles beregning av verdien av kraftverk med reguleringsanlegg vil som nevnt kunne gi noen omfordelingsvirkninger mellom berørte kommuner i forhold til gjeldende takseringspraksis for eiendomsskatteformål. Endringer med sikte på å åpne for særskilt verdsettelse vil kunne føre til andre resultater. Provenyet for kommunene samlet sett vil imidlertid neppe endres vesentlig. Departementet vil på bakgrunn av finanskomiteens merknader i Budsjett-innst. S. I (1999-2000) ikke foreslå endringer i disse reglene nå. Virkningen av regelverket for enkeltkommuner bør eventuelt vurderes når de nye reglene har vært anvendt i praksis.

Departementet har bedt NVE utrede en kommunefordeling av driftsmidlene i produksjonsanlegg som krysser kommunegrensene. Det antas at dette utredningsarbeidet, som ble ferdigstilt i mars, vil kunne gi

et inntrykk av behovet for å endre reglene om verdsettelse av reguleringsanlegg. Departementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med forslag til permanente fordelingsregler.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

2.3 Innføring av minimumsverdi av produksjonsanlegg

Sammendrag

Enkelte produksjonsanlegg som blir verdsatt etter avkastningsverdien, vil som følge av de vedtatte reglene få noe høyere formuesverdier og eiendomsskattegrunnlag, mens andre får betydelig lavere. Dette skyldes at markedsverdien av produksjonsanleggene varierer mer i takt med lønnsomheten enn ved gjeldende eiendomsskattetakster. Selv om disse virkningene er en nødvendig følge av de vedtatte reglene, kan det forekomme konsekvenser for enkeltkommuners eiendomsskatteinntekter som går ut over det som er ansett som akseptabelt.

En mulighet for å avhjelpe slike konsekvenser, er at kommunenes inntekter sikres ved at det innføres en minimumsverdi eller et «gulv» for eiendomsskattegrunnlagene beregnet etter avkastningsverdien. Departementet har nøye vurdert innføringen av en slik minimumsverdi. Det er mottatt innspill fra LVK og Enfo, som har foreslått ulike modeller.

Departementet har særlig vurdert en løsning hvor minimumsverdien av et produksjonsanlegg fastsettes som en taksert verdi av et anleggs årsproduksjon målt i kWh. En verdsettelse ved et gitt kronebeløp pr. kWh er en alminnelig måte å uttrykke prisen på hva et anlegg er omsatt for. Eierene vil kunne pålegges å beregne denne verdien etter priser fastsatt i eiendomsskattelova samtidig som de beregner avkastningsverdien etter de ordinære reglene i skatteloven § 18-5. Ligningskontoret kan da meddele berørte kommuner den høyeste verdien av disse.

Etter departementets syn bør minimumsverdien settes så lavt at den kun har betydning for enkeltkommuner i perioder med meget lave kraftpriser. Et slikt minimum vil bidra til å dempe det største fallet i inntektene for de kommunene som kommer spesielt dårlig ut ved iverksettingen av de nye reglene.

Minimumsverdien bør også settes lavt slik at den normalt ikke vil medføre en tilleggsbelastning for kraftforetakene i forhold til det de betaler i eiendomsskatt i dag. Det er dermed heller ikke behov for å kompensere en slik tilleggsbelastning ved fremføringsrett for mye betalt eiendomsskatt eller fradragsrett i andre skatter.

Departementet foreslår på bakgrunn av dette at det for eiendomsskatteformål innføres en minimumsverdi av produksjonsanlegg fastsatt til kr 0,50 pr. kWh av årsproduksjonen. For å unngå for store varia-

sjoner fra år til år, bør gjennomsnittet av flere års produksjon benyttes som beregningsgrunnlag. Departementet foreslår av den grunn at en benytter grunnlaget for naturressursskatten fastsatt under ligningen året før skatteåret. Da kreves ingen ytterligere beregning for dette formålet.

Minimumsverdien foreslås ikke anvendt som alternativ til formuesverdien ved den ordinære ligningen. Hensynet til å sikre kommunenes eiendomsskatteinntekter gjør seg ikke gjeldende her. Det vises til avsnitt 2.7 i proposisjonen for nærmere omtale av hvordan minimumsverdien foreslås gjennomført lovteknisk.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til Regjeringens forslag om innføring av minimumsverdi for de enkelte verk, jf. forslag til eiendomsskatteloven § 8 nytt fjerde ledd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter departementets forslag om å innføre en minimumsverdi for produksjonsanlegg fastsatt til kr 0,50 pr. kWh av grunnlaget for naturressursskatten på anlegget. Dette vil sikre enkeltkommuner mot kraftige reduksjoner i inntektene fra eiendomsskatten på kraftanlegg i perioder med svært lave kraftpriser. For å sikre enkelte kraftprodusentene mot kraftige økninger i eiendomsskatten i år med meget høye kraftpriser foreslår disse medlemmer samtidig at det innføres en tilsvarende maksimumsverdi for produksjonsanlegg fastsatt til kr 1,50 pr. kWh. Det fremsettes følgende forslag:

«I lov av 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eiendomsskattelova) gjøres følgende endring:

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Verdet (taksten) av anlegg som nemnt i skatteloven § 18-5 første leden skal ikkje setjast lågare enn kr 0,50/kWh og ikkje høgre enn kr 1,50/kWh av grunnlaget for naturressursskatten for anlegget sett ved likninga året før skatteåret.»

2.4 Særskilt satsøkning for eiendomsskatt på produksjonsanlegg

Sammendrag

Departementet ga i Nasjonalbudsjettet 2000 uttrykk for at særskilte satsøkninger for eiendomsskatt på kraftanlegg ville bli vurdert. En slik økning reduserer imidlertid ikke inntektssvikten for de kommunene som får redusert eiendomsskattegrunnlagene mest. Departementet har søkt å finne mer robuste løsninger på provenybehovet ved endringer i reglene om grunn-

laget. Dersom forslagene ovenfor vedtas, antas det at Stortingets provenyforutsetninger vil kunne oppnås, og departementet foreslår derfor ikke særskilte satsøkninger for eiendomsskatten på produksjonsanlegg.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

2.5 Økonomiske virkninger av forslagene

Sammendrag

Departementet anslår den totale provenyøkningen som følge av forslagene, eksklusive opphevelse av særskilte regler for langsiktige kontrakter og kraft brukt i egen produksjonsvirksomhet, til om lag 285 mill. kroner jf. tabell 2.4 i proposisjonens avsnitt 2.6.3. Effekten av å oppheve de særskilte reglene for langsiktige kontrakter m.v. er på kort sikt anslått til om lag 30 mill. kroner. På kort sikt vil derfor den anslagsvise effekten av forslagene bli på om lag 315 mill. kroner totalt sett. Provenyvirkningene av forslaget vil derimot utgjøre om lag 425 mill. kroner dersom kraftprisen blir 1-2 øre/kWh høyere enn i dag.

På kort sikt vil samlet eiendomsskatteproveny fra kraftverk utgjøre anslagsvis 915 mill. kroner.

Tabell 2.5 i proposisjonen avsnitt 2.6.3 viser samlet provenyvirkning av hele kraftskattereformen inkludert forslagene til endringer i eiendomsskattegrunnlaget. Samlet sett vil kraftkommunene øke inntektene fra kraftverk med om lag 135 mill. kroner fra 1997 til 2001 som følge av reformen. På noe sikt antas denne økningen etter de nye reglene, å bli anslagsvis 245 mill. kroner i forhold til 1997, det vil si om lag 100 mill. kroner mindre enn det stortingsflertallet forutsatte. Etter departementets vurdering bør imidlertid dette være fullt ut akseptabelt. Årsaken er at kraftprisene nå er historisk lave, og mange aktører i kraftmarkedet synes å forvente en økning i kraftprisene i årene fremover. Med departementets forslag til endringer av regelverket, vil kommunens inntekter fra eiendomsskatten bli over 1 mrd. kroner dersom kraftprisene blir 1-2 øre/kWh høyere enn i dag.

Det tilgjengelige tallmaterialet gir ikke noe godt grunnlag for å analysere hvordan de foreslåtte endringene vil påvirke fordelingen av det samlede eiendomsskatteprovenyet mellom kraftkommunene. Om lag 85 pst. av kraftproduksjonen er offentlig eid. Økt eiendomsskatt for kraftkommunene motsvares derfor i stor grad av reduserte inntekter til staten og eierkommunene.

Generelt er det imidlertid grunn til å anta at de av kraftkommunene som ville tapt mest på en ikrafttredelse av eiedomsskatte-lova § 8 uten de foreslåtte endringene, er de som tjener relativt sett mest på endringsforslagene. Som påpekt i avsnitt 2.6.2 i proposisjonen gjelder dette først og fremst 140 pst.-kommunene og 0-kommunene, men det gjelder også en del

minsteinntektskommuner. Selv med forslag til endringer vil det imidlertid uansett bli en del omfordelinger av skatteinntektene mellom kommunene sammenlignet med gjeldende system, men omfordelingsvirkningene vil bli mindre enn før.

Det er i proposisjonens avsnitt 2.6 redegjort nærmere for de økonomiske virkningene av forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

2.6 Lov- og forskriftsteknisk gjennomføring av forslagene

2.6.1 Forslag til endringer skal ha virkning i eiendomsskatteåret 2001

Sammendrag

Som det fremgår i avsnitt 2.5 og 2.6 i proposisjonen bør provenyøkningen som Stortinget forutsatte i Budsjett-innst. S. I (1999-2000) etter departementets vurdering skje gjennom endringer i eiendomsskattegrunnlaget. Eiendomsskattegrunnlaget for kraftproduksjonsanlegg skal bygge på formuesverdien fastsatt under ligningen når eiedomsskatte-lova § 8 trer i kraft fra 1. januar 2001. Det er følgelig reglene om formuesverdien i skatteloven som må endres.

Formuesverdiene for inntektsåret 1999 fastsettes under ligningen i 2000, og følger bestemmelsene i den gamle skatteloven av 1911, som ble opphevet 1. januar 2000. Departementet legger til grunn at det nå vil være for sent å vedta bestemmelser som øker grunnlaget for eventuell formuesskatt for inntektsåret 1999.

Det er dermed nødvendig med en overgangsordning som gir endringene som vedtas virkning i grunnlaget for eiendomsskatt allerede for eiendomsskatteåret 2001. Det er behov for et særskilt eiendomsskattegrunnlag forskjellig fra den formuesverdien som følger av reglene som gjaldt i inntektsåret 1999. Departementet har vurdert hvordan et slikt grunnlag kan etableres på enklest mulig måte. Fremfor å foreslå fullstendige overgangsregler for fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget for skatteåret 2001, foreslår departementet at de endringene som vedtas i den nye skatteloven av 1999 skal benyttes for eiendomsskatteformål allerede i forbindelse med ligningen i 2000. Det foreslås således at ligningsmyndighetene under ligningen i 2000 foretar en særskilt fastsettelse av grunnlaget for eiendomsskatten på grunnlag av reglene i den nye skatteloven med de endringer Stortinget vedtar på bakgrunn av forslagene i denne proposisjonen.

Lovteknisk foreslås overgangsordningen for eiendomsskatteåret 2001 gjennomført ved en tilleggslov til eiedomsskatte-lova. Loven vil gå foran det som følger av eiedomsskatte-lova § 8 første ledd når den bestemmelsen trer i kraft 1. januar 2001, men bare

for eiendomsskatteåret 2001. Fra og med eiendomsskatteåret 2002 vil eiedomsskattelova § 8 første ledd gjelde som forutsatt, og formuesverdiene fastsatt fra og med ligningsåret 2001 vil bli benyttet. Formuesverdiene vil dermed referere seg til inntektsårene 2000 og følgende, og disse vil bli fastsatt etter reglene i den nye skatteloven slik den lyder etter Stortingets vedtak på bakgrunn av forslagene her.

Departementets forslag til tilleggslov til eiedomsskattelova gir skatteloven § 18-5 anvendelse slik den lyder 30. juni 2000, det vil si slik den vil lyde etter de endringene som vedtas på bakgrunn av forslagene i denne proposisjonen. Fastsettelsen av et særskilt grunnlag for eiendomsskatt i 2001 forskjellig fra formuesverdien fastsatt ved ligningen i 2000 blir dermed ikke en del av den egentlige inntekts- og formuesligningen for inntektsåret 1999, men reglene om saksbehandlingen bør gjelde tilsvarende så langt de passer. Departementets forslag til saksbehandlingsregler er nærmere omtalt i avsnitt 3.3.4 i proposisjonen. Det vises til forslag til lov om midlertidig tillegg til eiedomsskattelova.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til lov om midlertidig tillegg til eiedomsskattelova I første punktum.

2.6.2 Merknader til de foreslåtte lovendringene

Sammendrag

I avsnitt 2.5.3.1 i proposisjonen, jf. denne innstilling avsnitt 2.2.1, foreslår departementet å endre reglene om verdsettelse av kraftproduksjonen ved at unntaket fra spotmarkedsprisverdsettelse for visse leveringskontrakter og forbruk av kraft i egen virksomhet oppheves. Unntaket som gjelder for formuesverdien og eiendomsskattegrunnlaget i dag, følger av den henvisningen skatteloven § 18-5 annet ledd første punktum gjør til de tilsvarende unntakene som gjelder for fastsettelsen av grunnrenteinntekten i skatteloven § 18-3 annet ledd bokstav a nr. 1-3. Det foreslås at unntakene i § 18-3 annet ledd bokstav a nr. 2 og nr. 3 ikke lenger skal gjelde ved fastsettelsen av formuesverdien og dermed eiendomsskattegrunnlaget. Departementet foreslår at det gjenværende unntaket for konsesjonskraft innarbeides i § 18-5. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 18-5.

Departementet foreslår i avsnitt 2.5.3.2 i proposisjonen, jf. denne innstilling avsnitt 2.2.2, endringer i måten å beregne fradrag på etter skatteloven § 18-5 første ledd annet punktum. Det foreslås innført et fem års rullerende snitt for alle løpende kostnader og skatter som skal trekkes fra i brutto salgsinntekter før kapitalisering foretas. Forslaget omfatter driftskostnader, konsesjonsavgift, og eiendomsskatt som nevnt i

skatteloven § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 1 og 2. Det omfatter videre pliktig grunnrenteskatt fastsatt etter bestemmelsene i § 18-3. For å lette oversikten i § 18-5 foreslås reglene om fradraget inntatt i et nytt tredje ledd. For fastsettelsen av disse fradragene i lønnsomhetsberegningen i første ledd kan det dermed vises til tredje ledd, slik det gjøres for inntektene til annet ledd. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 18-5.

I avsnitt 2.5.3.3 i proposisjonen, jf. denne innstilling avsnitt 2.2.3, foreslår departementet endringer i fradraget for framtidige kostnader til utskifting av driftsmidlene. Det foreslås for det første at bestemmelsen om befaring hvert tiende år oppheves. Som følge av dette kan fastsettelse av fremtidige utskiftingskostnader skje hvert år. Dermed fanges endringer i omfang og alder på driftsmidlene opp fortløpende. Det foreslås videre endringer i minste gjenstående levetid for noen grupper av de eksisterende driftsmidlene. Bestemmelsene om minste gjenstående levetid er i dag gitt i skattelovforskriften § 18-5-20, men er så sentrale ved formuesverdsettelsen at departementet mener de bør inntas i skatteloven § 18-5. Det er imidlertid andre utfyllende bestemmelser som fortsatt bør plasseres i skattelovforskriften. Som det fremgår av proposisjonen avsnitt 2.5.3.3 gjelder endringene i minste gjenstående levetid for tre av de fire gruppene i forskriften § 18-5-20. Utover endringene i bestemmelsene om befaring og minste gjenstående levetider, er departementets forslag til nytt fjerde ledd kun ment som en omredigering av strukturen i skatteloven § 18-5. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 18-5.

Som følge av forslagene om nye tredje og fjerde ledd i skatteloven § 18-5 foreslår departementet at hele paragrafen omredigeres for å bedre oversikten. Bestemmelsene for produksjonsanlegg bør stå samlet før bestemmelsen for overføringsanlegg. Bestemmelsen for små produksjonsanlegg i nåværende fjerde ledd bør da bli nytt femte ledd. Videre foreslås bestemmelsen for uferdige anlegg i nåværende første ledd siste punktum flyttet over i eget ledd. Den bør plasseres etter bestemmelsen om små produksjonsanlegg, siden den gjelder generelt for produksjonsanlegg uansett størrelse. Det foreslås derfor at den inntas i sjette ledd. Den siste bestemmelsen for produksjonsanleggene er nåværende femte ledd som gjelder særskilt fastsettelse av formuesverdi for hver deltaker i verk som bruttolignes. Denne foreslås plassert i sjuende ledd. Nåværende bestemmelse for overføringsanlegg i tredje ledd blir da åttende ledd, mens forskriftshjemmelen i nåværende sjette ledd blir niende ledd. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 18-5.

Departementet foreslår i avsnitt 2.5.4 i proposisjonen, jf. denne innstilling avsnitt 2.3, at det innføres en særskilt minimumsverdi for produksjonsanlegg for eiendomsskatteformål. Etersom regelen om minimumsverdi ikke skal ha betydning for inntekts- eller

formuesskatter, men bare for eiendomsskatt, foreslås ikke regelen inntatt i skatteloven. Den foreslås i stedet inntatt i eiedomsskattelova. Det vises til forslag til nytt fjerde ledd i eiedomsskattelova § 8. Det foreslås at minimumsverdien settes til kr 0,50/kWh av produksjonen, hvor det benyttes samme grunnlag som for naturressursskatten fastsatt under ligningen året før eiendomsskatteåret.

Komiteens merknader

Komiteen viser til de respektive fraksjoners merknader til de enkelte lovforslagene i avsnittene 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, og 2.3 foran og slutter seg til Regjeringens forslag til lovteknisk gjennomføring av forslagene, og omredigering av bestemmelsen i skatteloven § 18-5. Når det gjelder skatteloven § 18-5 annet ledd første punktum viser komiteen til sine merknader under avsnitt 2.2.1.2. Komiteen viser til avsnitt 2.2.2 hvor komiteen foreslår nytt tredje punktum i skatteloven § 18-5 tredje ledd.

3. NÆRMERE OM SAKSBEHANDLINGEN NÅR EIGEDOMSSKATTELOVA § 8 TRER I KRAFT

3.1 Ligningsmyndighetenes oppgaver

Sammendrag

Ligningsmyndighetene har, siden de nye reglene om verdsettelse av kraftanlegg ble vedtatt i skatteloven, fastsatt formuesverdier i kraftanleggene i den utstrekning det har vært nødvendig for beregningen av de skatter ligningsmyndighetene skriver ut. Dette gjelder inntektstårene 1997 og 1998, og vil gjelde under ligningen for inntektsåret 1999. I tilfeller hvor skattyter ikke er formuesskattepliktig, kan fastsettelse av formuesverdi dermed ha vært unnlatt. Når eiendomsskattelova § 8 trer i kraft, blir det imidlertid nødvendig å fastsette formuesverdier for alle anlegg som ligger i kommuner som skriver ut eiendomsskatt. Ligningsloven § 8-11, som ble satt i kraft 1. januar 2000, pålegger derfor ligningsmyndighetene å foreta de fastsettelser som er nødvendige for utskrivning av eiendomsskatt.

De alminnelige regler i ligningsloven som gjelder for saksbehandlingen ved fastsettelse av formuesverdier m.v. under ligningen, kommer i utgangspunktet også til anvendelse ved fastsettelsen av formuesverdi i kraftanlegg og grunnlag for eiendomsskatt. Til hjelp for fastsettelsen av formuesverdiene og eiendomsskattegrunnlagene, kan den ligningsmyndighet som skal foreta fastsettelsene benytte et takstutvalg. Ligningsmyndighetene kan ved behov også engasjere spesielt sakkyndig hjelp, jf. ligningsloven § 2-9 nr. 2. For å skaffe et godt faktisk grunnlag for vurderingene kan takstutvalget foreta befarings etter ligningsloven § 4-10 nr. 1 bokstav b. De sakkyndige kan bistå takst-

utvalgene og delta under eventuelle befaringer. Det skal settes opp protokoll ved slike befaringer, jf. ligningsloven § 3-5 nr. 2.

Normalt vil ligningsmyndighetene lokalt og regionalt benytte takstutvalget i kommunen eller fylket, jf. ligningsloven § 2-1 nr. 1 og § 2-2 nr. 2. For å få mest mulig ensartet praksis for taksering over hele landet for spesielle formuesobjekter, kan imidlertid Skattedirektoratet etter ligningsloven § 7-5 oppnevne ett eller flere særskilte takstutvalg, som skal bistå ved takseringen i stedet for de lokale utvalgene. Bestemmelsen har sin bakgrunn i tidligere erfaringer med takseringsarbeid i tilknytning til kraftanlegg. Skattedirektoratet har i 1999 oppnevnt et særskilt takstutvalg som kan foreta slike befaringer. Det er for inneværende år planlagt en opptrapping av dette arbeidet. Se nærmere om dette nedenfor under avsnitt 3.4.

For kraftproduksjonsanlegg er det, på bakgrunn av forutsetningene i Ot.prp. nr. 23 (1995-1996) og Stortingets vedtak, i forskriften gitt spesielle saksbehandlingsregler for formuesverdsettelsen og fastsettelsen av grunnlaget for eiendomsskatt. Det er der gitt anvisning på at ligningsmyndighetene som hovedregel skal benytte særskilte takstutvalg oppnevnt etter ligningsloven § 7-5. Befaring skal videre skje hvert tiende år, jf. skattelovforskriften § 18-5-15, med mindre ligningsmyndighetene finner grunn til ny befaring i løpet av tiårsperioden, jf. § 18-5-19. Takstutvalgene skal vurdere hvilke driftsmidler som utgjør en del av produksjonsanlegget samt teknisk tilstand og gjenstående levetid for disse, jf. skattelovforskriften § 18-5-13. For de driftsmidlene i produksjonsanlegget som avskrives lineært slik som dammer m.v., gir skattelovforskriften § 18-5-10 ligningsmyndighetene anledning til å fravike sjablonene for gjenstående levetid på grunnlag av opplysninger fra befaringene. Det vises til kapittel 2 om dette.

Fastsettelse av formuesverdiene i et kraftanlegg foretas som hovedregel av ligningsmyndighetene i den kommune som etter skattelovens regler skal ha skatten, jf. ligningsloven § 8-6. Hvem som skal ha skatten vil følge av skattelovens kapittel 3 om skattested. Bestemmelsene i skatteloven av 1999 § 3-3 nr. 2 bokstav e om stedbunden beskatning av elektrisitetsverk i vertskommunen vil som utgangspunkt være avgjørende. Skatteloven § 18-7 gir nærmere regler om fordelingen av formuen i kraftanlegg mellom flere kommuner. Det vil i disse tilfellene være ligningsmyndighetene i anleggsdelens vertskommune(r) som skal fastsette formuesverdiene. Dette vil imidlertid bare gjelde skattytere som er formuesskattepliktige til kommunene, noe bare personlige skattytere er. Upersonlige skattytere som aksjeselskaper m.v., er generelt fritatt for formuesskatt etter skatteloven § 2-36 første ledd, og vil være inntektsskattepliktige bare til staten, jf. skatteloven § 2-36 annet ledd. Disse selskapene, som utgjør størsteparten av skattyterne som eier og

driver kraftanlegg, vil etter skatteloven § 3-2 derfor få sin skattepliktige formue fastsatt i (hoved-)kontorkommunen, jf. også ligningsloven § 8-6. Dette får betydning for hvilket ligningskontor som får ansvaret for å fastsette eiendomsskattegrunnlagene for de kommunene som skriver ut eiendomsskatt på kraftanlegg.

Ligningsmyndighetene vil for kraftanlegg som eies av ett skattesubjekt fastsette formuesverdiene for kraftanlegget med alle anleggsdeler under ett, jf. skatteloven § 18-5 første og annet ledd. For kraftanlegg som ikke er egne skattesubjekter, men hvor deltakerne ligned etter en nettometode som om selskapet var skattyter, fastsetter ligningsmyndighetene kraftanleggets formuesverdi under ett på tilsvarende måte, og fordeler deretter denne verdien på de deltakende eiere etter eierbrøk, jf. skatteloven § 4-40. Det er imidlertid vanlig i kraftbransjen at produksjonsanlegg med flere eiere skal deltakerlignes etter en bruttometode, jf. skatteloven § 10-40 tredje ledd om selskap og sameier hvor deltakerne selger det vesentlige av kraftproduksjonen på selvstendig basis. Her skal formuesverdien i kraftanlegget fastsettes på den enkelte deltakers hånd i henhold til eierandel i anlegget.

Formuesverdiene må meddeles kommunen hvor anlegget ligger. Når et anlegg strekker seg over to eller flere kommuner, må ligningsmyndighetene også foreta en fordeling av verdien av anlegget mellom de berørte kommunene. Fordelingen kan være nødvendig av hensyn til stedlig kommunal formuesbeskatning av personlige skattytere som ikke er fritatt for formuesskatt, men må i alle fall foretas av hensyn til eiendomsskatten. En fordeling vil være nødvendig hvor minst en av de berørte kommunene har innført eiendomsskatt, slik at den enkelte kommune bare beskatter den del av grunnlaget som refererer seg til anleggsdeler i denne kommunen. Fordelingen er også viktig for de eiendomsskattepliktige hvor de berørte kommunene opererer med forskjellige eiendomsskattesatser.

Ligningsmyndighetenes registrering av formuesverdiene for det enkelte anlegg - fordelt på deltakerne hvor det skjer deltakerligning etter bruttometoden - vil bli fordelt til de berørte kommuner etter fordelingsnøkler som registreres av Skattedirektoratet. Disse fordelingsnøkler vil bli lagt inn på grunnlag av de fordelingsregler departementet vil fremme forslag om senere i vårsesjonen. Fordelingen vil være en del av ligningen, og kan påklages som en del av denne av både skattyterne og de eiendomsskattepliktige dersom dette ikke er de samme rettssubjektene, jf. nærmere om dette nedenfor.

Ligningsmyndighetenes plikt etter § 8-11 til å bistå kommunene med opplysninger som er nødvendig for å skrive ut eiendomsskatt følger også av eiendomsskatteleva § 18. Slike opplysninger kan gis uhindret av den strenge taushetsplikten som ellers gjelder

etter ligningsloven § 3-13, jf. bestemmelsens nr. 2 bokstav a.

Kommunene vil på grunnlag av oppgaver fra ligningsmyndighetene kunne utarbeide lister over eiendommer i kommunene som det utskrives eiendomsskatt på, jf. eiendomsskatteleva § 15.

Komiteens merknader

K o m i t e e n tar dette til etterretning.

3.2 De eiendomsskattepliktiges partsstilling ved fastsettelsen av taksten

Sammendrag

Eiendomsskatteleva har ingen regler som uttrykkelig regulerer hvem som er subjekt for skatten. Men §§ 16 annet ledd og 19 første ledd forutsetter at det er eieren som ilegges eiendomsskatt. I praksis synes kommunene ofte å ha forholdt seg til hjemmelshaveren etter grunnboken. Grunneieren kan imidlertid i en del tilfeller være et sameie eller et selskap som ikke er eget skattesubjekt under ligningen (bruttoligning). Når eiendomsskatteleva § 8 trer i kraft, vil formuesverdiene fastsatt under ligningen dermed kunne være tilordnet andre subjekter enn den som står registrert som eier og subjekt for eiendomsskatten hos kommunen. Ligningslovens regler om partsrettigheter tar hensyn til dette. Dersom den eiendomsskattepliktige ikke er eget skattesubjekt, har den eiendomsskattepliktige de samme rettigheter og plikter under ligningen som skattyteren, for så vidt gjelder saksbehandlingen som skjer i tilknytning til fastsettelsen av formuesverdien som danner grunnlaget for eiendomsskatt.

Dersom det utskrives eiendomsskatt i kommunen, og det skal avholdes befarings av et kraftanlegg for å få fastsatt formuesverdien og grunnlaget for eiendomsskatt, skal den eiendomsskattepliktige ha rimelig varsel og anledning til å være tilstede, når denne er en annen enn skattyter. Ligningsloven § 3-5 og skattelovforskriften som gjentar dette i § 18-5-16 spesielt for produksjonsanlegg må gjelde tilsvarende for den eiendomsskattepliktige. Det gjelder videre en plikt til å bistå ligningsmyndighetene etter ligningsloven § 4-10 nr. 1 bokstav b. Den eiendomsskattepliktige har rett til å få se den protokollen som føres under befaringsen, jf. ligningsloven § 3-4 nr. 1.

Den eiendomsskattepliktige har etter ligningsloven § 9-4 samme rett som skattyter til å klage over ligningen etter ligningsloven § 9-2, når det skrives ut eiendomsskatt og den som skal betale denne ikke er den samme som skattyter. Resultatet av befaringsen kan påklages som en del av ligningen. Dette følger direkte av skattelovforskriften § 18-5-18 for produksjonsanlegg, men må gjelde generelt etter ligningsloven § 9-2. Det arbeides i Skattedirektoratet med å få etablert rutiner slik at den eiendomsskattepliktige underrettes om re-

sultatet av ligningen som får betydning for eiendomsskatten, tilsvarende det som skjer i forhold til skattyter etter ligningsloven § 8-9.

Dersom den eiendomsskattepliktige etter å ha brukt klagemulighetene fortsatt er uenig i takseringen, kan fastsettelsen av grunnlaget bringes inn for domstolene etter reglene i skattebetalingsloven § 48, jf. eiendomsskatteleva § 23. Rett saksøkt vil i dette tilfelle være den kommunen som har skrevet ut eiendomsskatt. Fristen for å anlegge søksmål er seks måneder.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.3 Kommunenes partsstilling ved fastsettelsen av taksten

Sammendrag

Etter ligningsloven har ikke kommunene som skattekreditor partsrettigheter under ligningen slik skattyter har. Reglene i skatteloven om kommunenes partsrettigheter under ligningen ble opphevet og endret da ligningsloven ble vedtatt i 1980. Endringene skyldtes at rettighetene, særlig klageadgangen, var lite benyttet før dette. Det ble i forarbeidene til loven forutsatt at kommunene for fremtiden kunne ivareta sine interesser som skattekreditor ved å anmode ligningsmyndighetene om å vurdere ligningen på nytt etter reglene om endring uten klage i ligningsloven § 9-5, jf. Ot.prp. nr. 29 (1978-1979) s. 110 og s. 125. Stortinget sluttet seg til dette. Endringen innebar at kommunen ikke har rett til å delta under befaringer, og heller ikke har rett til å klage over ligningen.

Ved ikrafttredelsen av eiendomsskatteleva § 8 vil reglene om partsrettigheter i ligningsloven gjelde også for eiendomsskatten, for så vidt gjelder fastsettelsen av grunnlaget. At kommunen ikke kan påklage takseringen som foretas for eiendomsskatteformål, er forskjellig fra hva som er tilfelle etter reglene i den gamle byskatteloven. Kommunen kan imidlertid som nevnt anmode ligningsmyndighetene om å ta opp ligningen på ny som endringssak etter ligningsloven § 9-5. Dersom kommunen ikke er tilfreds med resultatet etter en slik henvendelse, kan det reises søksmål mot formannen i det organet som har truffet avgjørelsen, eller mot ligningssjefen når ligningskontoret har truffet avgjørelsen, jf. ligningsloven § 11-2 nr. 1. Selv om kommunen ikke har fulle partsrettigheter under ligningen, ble det i ligningslovens forarbeider under drøftelsen av taushetspliktreglene, jf. Ot.prp. nr. 29 (1978-1979) s. 74, forutsatt at kommunen må ha adgang til å få innsyn i sakens dokumenter i forbindelse med en vurdering om å gå til søksmål om ligningen. Kommunens adgang til å få rettslig prøvet takseringen av kraftanleggene for eiendomsskatteformål er for-

skjellig fra det som følger av gjeldende regler, hvor det ikke er noen slik mulighet.

Dersom en kommune mener ligningen inneholder feil med hensyn til fordelingen av formuesverdi og eiendomsskattegrunnlag mellom flere berørte kommuner, skal søksmål ikke rettes mot ligningsorganet, men i stedet mot den eller de andre kommunene tvisten gjelder, jf. ligningsloven § 11-2 nr. 3 annet punktum. Loven gir imidlertid adgang for kommunene til å kreve en fordelingstvist bindende avgjort av Skattedirektoratet, jf. ligningsloven § 11-3. Ordningen er et alternativ til domstolsprøving, og er frivillig for den enkelte kommune, jf. Ot.prp. nr. 29 (1978-1979) s. 126. Fordelingstvister har ikke vært aktuelle under gjeldende regler om taksering for eiendomsskatteformål, siden den enkelte kommune har hvert sitt organ som fastsetter grunnlaget i kommunen. Når eiendomsskattegrunnlaget skal fastsettes samlet for hele kraftanlegget, vil reglene om fordelingstvister kunne få større betydning, ettersom slike anlegg ofte krysser kommunegrensene, for eksempel ved at reguleringsanlegg og kraftstasjon ligger i ulike kommuner.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.4 Departementets vurderinger og forslag

3.4.1 Reglene om befaring

Sammendrag

Departementet har i kapittel 2 i proposisjonen gjennomgått og vurdert de reglene om verdsettelse av kraftproduksjonsanlegg som ble vedtatt i forbindelse med kraftskattereformen. Det er i avsnitt 2.5.3 i proposisjonen, jf. denne innstilling avsnitt 2.3, foreslått å øke bruken av sjabloner og redusere bruk av befaringer for å fastsette gjenstående levetid der det skal beregnes fremtidige utskiftingskostnader for driftsmidlene. Når det gjelder vurderingen av sjabloner og befaring, vises det til det som er sagt der. Forslaget vil ha betydning for reglene om saksbehandlingen, jf. redegjørelsen om befaringer under i avsnitt 3.3.1 ovenfor. Det vil ikke lenger være en regel om å befare alle anlegg hvert tiende år, men kun der hvor ligningsmyndighetene finner særskilt grunn til det. Endringen medfører at behovet for de særreglene som er gitt i skattelovforskriften § 18-5 avsnitt V ikke lenger er tilstede, med unntak av regelen om at ligningsmyndighetene ved behov for sakkyndig hjelp og eventuelt befaring som hovedregel skal benytte særskilte takstutvalg oppnevnt av Skattedirektoratet. For øvrig vil ligningslovens alminnelige regler om dette gjelde. Det vises til vedlagt utkast til endringer i skatteloven § 18-5.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Særlig om verdsettelsen for eiendomsskatteåret 2001

Sammendrag

Det er i avsnitt 2.7 gjort rede for hvordan departementets forslag til endringer i formuesverdien og eiendomsskattegrunnlaget kan gjennomføres lov- og forskriftsteknisk. Ettersom eiendomsskatten for 2001 foreslås fastsatt på et annet grunnlag enn formuesverdiene for inntektsåret 1999, er det foreslått tilføyet et særskilt lovgrunnlag for dette i et tillegg til egedoms-kattelova. Når verdsettelsen ikke skal skje som en del av ligningen i år 2000, er det også behov for saksbehandlingsregler for denne prosessen. Departementet foreslår at ligningslovens regler om dette gis tilsvarende anvendelse. Ligningsmyndighetene kan da på vanlig måte fastsette og sende ut skjemaer for innhenting av ytterligere opplysninger fra de eiendomsskattepliktige, innen en frist slik at kommunene kan bli meddelt eiendomsskattegrunnlagene for 2001 i tide. Det vises til forslag til lov om tillegg til egedoms-kattelova.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Arbeidet med ny lov om eiendomsskatt

Sammendrag

Saksbehandlingsreglene i ligningsloven og egedoms-kattelova henger sammen, og det er behov for en nærmere gjennomgang av disse reglene og sammenhengen mellom dem. En slik gjennomgang må også gjøres på grunnlag av den utredningen som er fremlagt i NOU 1996:20. Departementet vil komme tilbake til dette.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Sammendrag

Skattedirektoratet og ligningsmyndighetene for øvrig får nye oppgaver i forbindelse med at formu-

esverdien skal benyttes som eiendomsskattegrunnlag. Direktoratet har tatt utgangspunkt i at ligningsmyndighetene har overtatt hovedansvaret for takseringen av kraftanlegg og at de vedtatte reglene i skatteloven om dette forutsetter at mange av anleggene befares hvert tiende år. Direktoratet har derfor oppnevnt et sentralt takstutvalg i medhold av ligningsloven § 7-5. Takstutvalget startet sitt arbeid med fem befaringer i 1999. For inneværende år er arbeidet med dette planlagt trappet betydelig opp. Det er oppnevnt flere utvalg og det planlegges gjennomført rundt 50 befaringer. Dette skjer på bakgrunn av forutsetningen om å gjennomføre befaringer raskest mulig i samtlige aktuelle anlegg. Det planlegges gjennomført omtrent like mange befaringer i årene som kommer, inntil de ca. 330 aktuelle anleggene er befart. Det vises til omtalen i St.prp nr. 1 (1999-2000) Finans- og tolldepartementet (fagproposisjonen) s. 62 og 63. I departementets tildelingsbrev til Skattedirektoratet og skatteetaten for 2000 er det forutsatt at direktoratet følger opp denne planen. Departementet har imidlertid bedt direktoratet som oppdragsgiver for takstutvalgene om å ta nødvendige forbehold, ettersom det i Nasjonalbudsjettet 2000 og Budsjett-innst. S. I (1999-2000) drøftes endringer i reglene om verdsettelse av kraftanlegg.

Dersom departementets forslag om å redusere bruken av befaringer gjennomføres, vil økningen i direktoratets utgifter bli mindre som følge av nye oppgaver i forbindelse med at eiendomsskatten fra 2001 baseres på ligningsverdiene. Det er samtidig grunn til å tro at antall tvister om verdsettelsen vil bli redusert. De øvrige nye arbeidsoppgaver, blant annet med kommunefordeling av formuesverdiene, blir de samme.

Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

5. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

I lov av 6. juni 1975 nr. 29 om egedoms-katt til kommunane (eigedomsskattelova) gjøres følgende endring:

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Verdet (taksten) av anlegg som nemnt i skatteloven § 18-5 første ledd skal ikkje setjast lågare enn kr 0,50/kWh og ikkje høgre enn kr 1,50/kWh av grunnlaget for naturressursskatten for anlegget sett ved likninga året før skatteåret.

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slike

vedtak til lover:

A

vedtak til lov

om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova)

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova) blir det gjort denne endringa:

I

§ 8 nytt fjerde ledd skal lyde:

Verdet (taksten) av anlegg som nemnt i skatteloven § 18-5 første leden skal ikkje setjast lågare enn kr. 0,50/kWh av grunnlaget for naturressurskatten for anlegget sett ved likninga året før skatteåret.

II

Endringa under I tek til å gjelda straks, med verk-
nad frå og med skatteåret 2001.

B

vedtak til lov

om mellombels tillegg til lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova)

I

For skatteåret 2001 skal eiedomsskatten på anlegg som nemnt i skatteloven § 18-5 første leden rek-
nast ut etter det verdet (taksten) som fylgjer av reglane i denne slik den lyder 30. juni 2000. Ved fastsetjing av grunnlaget gjeld reglane i ligningsloven om fastsetjing av grunnlaget og klage over dette så langt dei passer.

II

Denne lova tek til å gjelda straks.

C

vedtak til lov

om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 18-5 skal lyde:

(1) Kraftanlegg verdsettes til antatt salgsverdi pr. 1. januar i ligningsåret ved taksering av fremtidige inntekter og utgifter over ubegrenset tid. Ved takseringen kapitaliseres brutto salgsinntekter fastsatt etter bestemmelsene i annet ledd, fratrukket kostnadene som nevnt i § 18-3 tredje ledd a nr. 1 og nr. 2 og pliktig skatt på grunnrenteinntekt for kraftverket fastsatt etter bestemmelsene i tredje ledd. Deretter fratrekkes nåverdien av fremtidige kostnader til utskifting av driftsmidler fastsatt etter bestemmelsene i fjerde ledd.

(2) Brutto salgsinntekter settes til gjennomsnittet av summen av hver av de fem første årenes spotmarkedspriser pr. time multiplisert med faktisk produksjon ved kraftverket i de tilhørende tidsavsnittene i de enkelte år, med unntak for kraft som tas ut av kraftverket i henhold til vilkår for konsesjon, eller i henhold til avtale som har vært en forutsetning for å oppnå konsesjon, som verdsettes til oppnådde priser. Har kraftverket vært omfattet av denne bestemmelsen i færre enn fem år, legges gjennomsnittet av disse årene til grunn. Omsetningsverdien av produksjonen fra de foregående årene justeres med den årlige gjennomsnittlige endringen i konsumprisindeksen til og med inntektsåret.

(3) Fradraget etter første ledd for kostnader settes til gjennomsnittet av summen for hver av de siste fem årenes kostnader for verket som nevnt i § 18-3 tredje ledd a nr. 1 og nr. 2, eller de færre årene verket har vært omfattet av reglene i § 18-3. Fradraget for pliktig skatt på grunnrenteinntekt for kraftverket fastsatt etter bestemmelsene i § 18-3 settes til gjennomsnittet av summen av slik skatt for verket for hver av de siste fem årene, eller de færre årene verket har vært omfattet av reglene om beregning av slik inntekt. Kostnader og grunnrenteskatt fra de foregående årene justeres med den årlige gjennomsnittlige endringen i konsumprisindeksen til og med inntektsåret.

(4) Fradraget etter første ledd for fremtidige kostnader til utskifting av driftsmidler gis for driftsmidler i kraftanlegget som i henhold til skattemessige avskrivningsregler må anses å ha begrenset levetid. Gjenstående levetid for driftsmiddel som er i bruk i kraftanlegget, settes til gjenstående skattemessig levetid for driftsmidlet som følger av §§ 18-6 første ledd og 14-43 første ledd. Gjenstående levetid fastsatt etter bestemmelsen i annet punktum kan fravikes dersom ligningsmyndighetene på bakgrunn av befarung finner å måtte legge til grunn en annen gjenstående levetid for driftsmidlet. Minste gjenstående levetider for driftsmidler som avskrives etter § 18-6 settes til 40 år for avskrivningsgruppe a og 15 år for avskrivningsgruppe b. For driftsmidler som avskrives etter §§ 14-41 og 14-43 settes minste gjenstående levetid til 10 år for avskrivningsgruppe g og 10 år for avskrivningsgruppe h.

(5) *Formue i kraftanlegg med generatorer som i inntektsåret har en samlet påstemplet merkeytelse under 10.000 kVA, settes til skattemessig verdi pr. 1. januar i ligningsåret.*

(6) *Formue i et kraftanleggs anleggsdeler som ikke er satt i drift, settes lik investert kapital pr. 1. januar i ligningsåret.*

(7) *I kraftanlegg som deltakerlignes etter en bruttometode, jf. § 10-40 tredje ledd, verdsettes formuen for hver deltaker.*

(8) *Formue i anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft settes til skattemessig verdi pr. 1. januar i ligningsåret.*

(9) *Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i denne paragraf. Rentesats ved kapitalisering bestemmes av departementet i forskrift.*

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.

Oslo, i finanskomiteen, den 2. juni 2000

Dag Terje Andersen

leder

Odd Roger Enoksen

ordfører

Siv Jensen

sekretær